

אפריל 2019

מים מותפלים כמי רקע למים מושבים, בעיות ופתרונות להזנת מטעים

התוכנית להתפלת מים בישראל החלה בשנת 2005 עם הפעלת מתקן ההתפלה באשקלון, כיום פועלים 5 מתקני התפלה גדולים מאשקלון ועד חדרה כאשר היקף הפקת המים המותפלים נאמד בכ 700 מיליון מ"ק לשנה (מלמ"ש) ויגדל בשנים הבאות. בהתאם לכך, היקף השימוש במים מותפלים להשקיה בחקלאות הולך ומתרחב ברחבי הארץ הן בשל הכמויות הגדולות של מי ההתפלה והן בשל שנות הבצורת האחרונות ומסופקים גם לגידולי מטעים במקביל לאספקת מים מושבים ובאזורים מסויימים מתקיימת אספקת מים מותפלים כמי רקע למים מושבים.

למצב זה יתרונות וחסרונות ומכאן שהשינויים באיכויות המים מחייבת התייחסות לממשק הדישון. ידוע לנו שכאשר משקים במים מותפלים המים מתאפיינים במליחות נמוכה, EC כ-0.3 דצס'מ', pH גבוהה יחסית עם כושר בופר נמוך כ- 50 ח"מ ביקרבונט, ריכוז נמוך של סידן כ-35 ח"מ ומגניון כ- 20 ח"מ, בורון כ- 0.3 ח"מ. נובע מכך שיש להשלים בדישון של יסודות הזנה כמו סידן, מגניון (מגנזיום), גופרית ובורון (לגידולים רגישים אך יש להיזהר מעודפים) תוך הקפדה להימנע מירידת pH דרסטית בגלל כושר התרסה (בופר) נמוך. יסודות הזנה אלו חשובים וחיוניים לצמח:

סידן – מרכיב של דפנות התאים המקנה חוזק ויציבות, מחסור יגרום לקיצור חיי מדף, לפגעים ולמחלות. **מגניון** – מרכיב חיוני בכלורופיל, מחסור פוגע בתהליכי הפוטוסינתזה. **גופרית** – נמצאת בהרכב החלבונים, מחסור יגרום לעיכוב גדילה והסתעפות שורשים. **בורון** – מרכיב חשוב לתנועת סוכרים ולסינתזת דופן התא.

עלות השלמת יסודות הזנה אלו הינה גבוהה יחסית ולא ניתן לשלב סידן ומגניון בתמיסת דשן מורכב NPK באותו מיכל עקב יחסים אנטגוניסטים עם הזרחן (התגבשות ושקיעה).
יש ליישם את הסידן (סידן חנקתי \ כלורי) ולאו את המגניון (מגנזיום חנקתי \ גופרתי \ כלורי) בנפרד ומיכל הזנה נוסף.

כאשר מים מותפלים מסופקים כמי רקע למים מושבים איכות המים משתפרת מבחינת רמת הכלוריד אך לעומת זאת ישנה עלייה משמעותית ב SAR (יחס הנתרן הספוח). כמו כן, ניתן לראות בבדיקות עלים ירידה בערכי המגניון כאשר רמות האשלגן והסידן גבוהות במים המושבים ולכן **מומלץ לשלב 0.5% Mg (מגניון) קבוע בכל הרכב דשן.**
* חשוב לציין שבגידולי מטעים נשירים, בדגש על גידול תפוחים, חובה להקפיד על טיפול בסידן כאשר בד"כ ניתן בריסוס עלוותי.

במקביל לחסרונות ובעיות בשילוב בין מים מותפלים ומים מושבים ישנם גם יתרונות משמעותיים:

- ניתן להשתמש בדשני "עילית" \ "טוב" המכילים כלור (אשלגן כלורי כמקור לאשלגן) גם לגידולים רגישים כמו אבוקדו.
- ירידה ברמת הכלוריד ומתן סידן, מגניון ובורון תביא לשיפור היבול, איכותו, עמידותו ולחיי מדף ארוכים יותר.

אפריל 2019

מים מותפלים כמי רקע למים מושבים, בעיות ופתרונות להזנת מטעים

- צמצום זיהום הקרקע – פחות מים מושבים ופחות צורך בהשקיות להדחת מלחים מבית השורשים.

חברת דשן גת מציעה פתרונות יעילים ואיכותיים למטעים המושקים במים מותפלים כמי רקע למים מושבים. לדוגמא, תמיסות דשן מורכבות עילית גופר המכילות גופרת אמון כמקור חנקני בשילוב מגנין + מיקרוגת.

חברת דשן גת מתמחה ובעלת ניסיון בייצור והרכבת תמיסות דשן ביחסי NPK שונים בשילוב עם סידן, מגנין, גופרית ומיקרו אלמנטים המתאימים לגידולי מטעים בהתאם לבדיקות צמחיות, לאיכות המים, לבדיקות קרקע, בהתאם לשלבי הגידול וצרכי הצמח ובנוסף לליווי אגרונומי מקצועי הדוק ואמין.

הנחיות הדישון הן בגדר המלצה בלבד.
צוות האגרונומים של דשן גת נכון בכל עת לתת מענה וליווי מקצועי.

עדי נוה, אגרונום

adin@deshengat.co.il

054-4361150

מקורות:

1. שרות שדה, משרד החקלאות ופיתוח הכפר.
2. ממשק דישון בשימוש במים מותפלים – ירון יוטל, אגרונום ראשי – דשן גת.

